

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 41.

18de oktober 1900.

26de aarg.

Det gælder livet.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forflud. I pakker til en adresse paa over 5 eksemplarer levedes det for 40 cents, og over 25 eksemplarer for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Alt vedkommende reaktionen af bladet sendes til Rev. D. F. Wagners, Story City, Iowa.

Penge og betillinger samt alt, hvad der angaar ekspektionen, sendes direkte til

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa

Bemærkninger til bibelhistorien, stykke 90.

Jesús i Getsemane.

"Se, jeg kommer for at gjøre, o Gud, din vilje" (Hebr. 10, 9).

I dette stykke hører vi først om Jesu gang over Kedrons bælt til oljehjerget. Han vidste vel, hvad der skulde hændes ham paa den vei, han nu betraadte; han vidste, at hans disciple skulde forarges paa ham og forlade ham; at Petrus vilde fornegte ham; — paa veien siger han jo dette forud til sine disciple; — dog gif han villig. Han vidste, det var Faderens vilje, at han nu skulde gaa til sin død. Og at gjøre Faderens vilje var hans lyst; ligesom det ogsaa var hans lyst og glæde at gaa i døden for at frelse menneskene. Hans kjærlighed til Faderen og hans kjærlighed til os gjorde ham villig til at gaa den tunge gang.

Der næst hører vi om den haarde kamp, han maatte udkjæmpe i Getsemane have.

I denne have havde Jesús ofte været sammen med sine disciple i bøn til sin Fader. Forat bede gif han ogsaa nu ind i haven. Men aldrig havde han før bedet som nu. Med hvilket hjerte han nu gif til bønnen, siger han til de tre disciple, som han tog med sig ind i haven: min sjæl er bedrøbet indtil døden. Dødsfrygt, dødsangst knugede hans hjerte. Hans rene, uskuldige hjerte følte de fordømtes sjæleangst. Hvorledes kunde saadan angst komme over ham, som var uskuldig? fordi Gud havde tilregnet ham alle menneskers synd, — han var det Guds lam, som bar al verdens synd.

I denne angst bad han: Min Fader! er det muligt, da tag denne kalk fra mig! Han slap ikke med sit hjerte sin Fader. Han holdt fast ved ham. Ja hvor inderlig han selv i dødsangsten holdt sig til ham, viser de ord, som han siede til sin bøn: dog ste ikke som jeg vil, men som du vil. Han var lystig indtil døden. At gjøre Faderens vilje var hans lyst. Selv denne kalk vilde han tømme, hvis det var Faderens vilje.

Her har Jesús ikke blot vist, hvor haardt han stred for vor skyld, men ogsaa lært os, hvorledes vi skal bede, naar vi er i angst og nød.

Denne bøn bad Jesús tre gange. Mellem hver gang, han bad, gif han til de 3 disciple for at søge trøst hos dem. Men de sov. Han maatte kæmpe alene. "Der var ingen mand af folket med ham", som hjalp ham til at forløse os.

Da han bad 3dje gang, staar der, at han stred haardt med døden og hans sved faldt som bloddraaber til jorden. En saadan kamp har aldrig nogen anden kjæmpet her paa jorden. Alle menneskers døds og fordømmelsesangst havde her samlet sig om Jesús. Thi han stred med døden for alle mennesker. Og da han havde stridt nok, hørte Faderen hans bøn. Faderen sendte en engel for at styrke og trøste ham. Styrket staar han nu op fra bønnen, gaar hen og vækker sine disciple og siger til dem: Timen er kommen, da menneskets søn skal overgives i synders hænder; han, som forraader mig, er nær.

Saa har vi tilslut beretningen om, at Jesús tages tilfange og føres bort.

Fienderne kom med vaaben og blus. Med vaaben; thi de tænkte vel, at disciplene skulde gjøre modstand, og at kanske folket, som holdt af Jesús, skulde forsvare ham med magt. De kom med blus; thi det var om natten, og de tænkte vel, at Jesús vilde søge at gjemme sig i haven. De skjønte ikke det, at de aldrig vilde have faaet magt over Jesús, dersom han ikke frivillig havde overgivet sig til dem. Judas, forræderen, han forstod det bedre. Han kjendte bedre til hans magt. Derfor siger han til fienderne: Den, som jeg kysker, ham er det; griber ham. Det at gribe ham, det overlod han til fienderne. Det fik blive deres sag. Judas havde faaet de 30 sølvpenge for at vise fienderne, hvem Jesús var, og hvor han var at finde. Saa træder han foran vagten hen til Jesús, kysker ham og siger: hil dig, Mester!

Arme Judas! saa dybt er du sunken! Med venstabs kys forraader han sin herre og mester, som saa lang en tid havde vist ham daglig kjærlighed. Ja, selv nu er det af kjærlighed Jesús taler til ham for at bringe ham til eftertanke: Judas, forraader du menneskets søn med et kys? Men selv denne kjærlighed var spildt paa den forhærdede Judas's hjerte.

Saa dybt kan en discipel falde. Der er mange, som under venstabs maste har forraadt

sin mester. Judas har mange efterfølgere.

Nu greb bagten Jesus. Han overgav sig til den. Ellers kunde den nok ikke have grebet ham.

Men alle disciplene forlod ham og flygtede. De troede, de var sterke; de havde sagt, at de vilde gaa i bøden med ham. Men nu gif det, som Jesus havde sagt: i denne nat skal I alle forarges paa mig.

En dannet mand.

Hvorledes kan en gut blive en dannet mand? Mangen en indbilber sig, at han kan blive dannet ved klæderne, han pynter sig med, eller ved den heft, han rider, eller spaferstokken, han svinger, ved hunden, der følger ham, eller det hus, han bor i, eller pengene, han bruger. Men hverken det ene eller det andet af disse ting eller alt tilsammen gjør en dannet. Og dog kan der af hver gut blive en dannet mand. En dannet mand kan godt have en gammel hat og slibte klæder, leve i et lidet hus og bruge faa penge. Men hvorledes viser en da, at han er dannet? Ved at være sand, mandig og ærlig; ved at holde sig ordentlig og agtværdig; ved at være høflig og venlig; ved at agte sig seib og andre; ved altid at gjøre ret, og tilsidst og fremfor alt andet: ved at elske Gud og holde hans bafalinger.

Dengang dukkerne vore druknede.

Min veninde Olga var paa besøg hos mig i sommerferierne, og De kan tro, vi havde det morsomt. Olga og jeg var altid enige indbyrdes, men laa dog i stadig seide med Trhgve og Harald, mine brødre.

Vi søgte gjensidig at spille hinanden puds, og kunde vi ikke det, saa trættede vi.

Gutterne havde to kaniner i et hus nebe i haven, to arrige dyr, som Olga og jeg fandt stor fornøielse i at erte.

En dag, da vi igjen havde ertet dem, truede gutterne med, at de skulde tage dukketjolerne vore og hugge dem i smaabitser paa huggestaben, "ja de skal blive saa smaahakkete, at de kan tage labstaus paa dem", sagde Trhgve, som var svært sint.

Det gjaldt derfor at bringe dukkerne i sikkerhed, og vi tog dem med os til vor hndlingsplads oppe i den bratte bakke borte ved andedammen. Det var en svær heg med mange

deilige "sibdeplabs" i, som vi kaldte det; stammen og grenene strakte sig langt udover bakken, og hvis vi sad ud paa den hderste storgren, kunde vi se lige ned i dammen.

Vi havde ikke siddet længe, før gutterne kom springende. "Faar vi komme op i træet!" raabte Trhgve.

"Nei, du kan flyve op i dit eget", fik han til svar.

"Vi skal ikke gjøre dere noget", sagde han, "bare sætte op trostesnarer.

Sætte trostesnarer? dette var noget nyt for Olga; det maatte hun absolut se, og hendes frygt forsvandt.

"Ja kom bare, men træd ikke paa dukkerne vore", raabte hun.

Ja de fløb da op; men da Trhgve kom did, hvor dukkerne sad, fandt han nok anledningen for fristende, greb dem og fløb ud paa storgrenen.

Vi hylte og streg; men han lod som ingen ting og tog istedenfor trostesnaren — fik fiske-snøre op af lommen, bandt dukkerne sammen og begyndte at svinge dem frem og tilbage i luften.

At vi streg, hjalp ikke, og jeg trøb derfor bort paa grenen under ham, greb sliq fat i føden hans, at han nær havde tabt balancen, og o vel i forstrækkelsen slap han snøret.

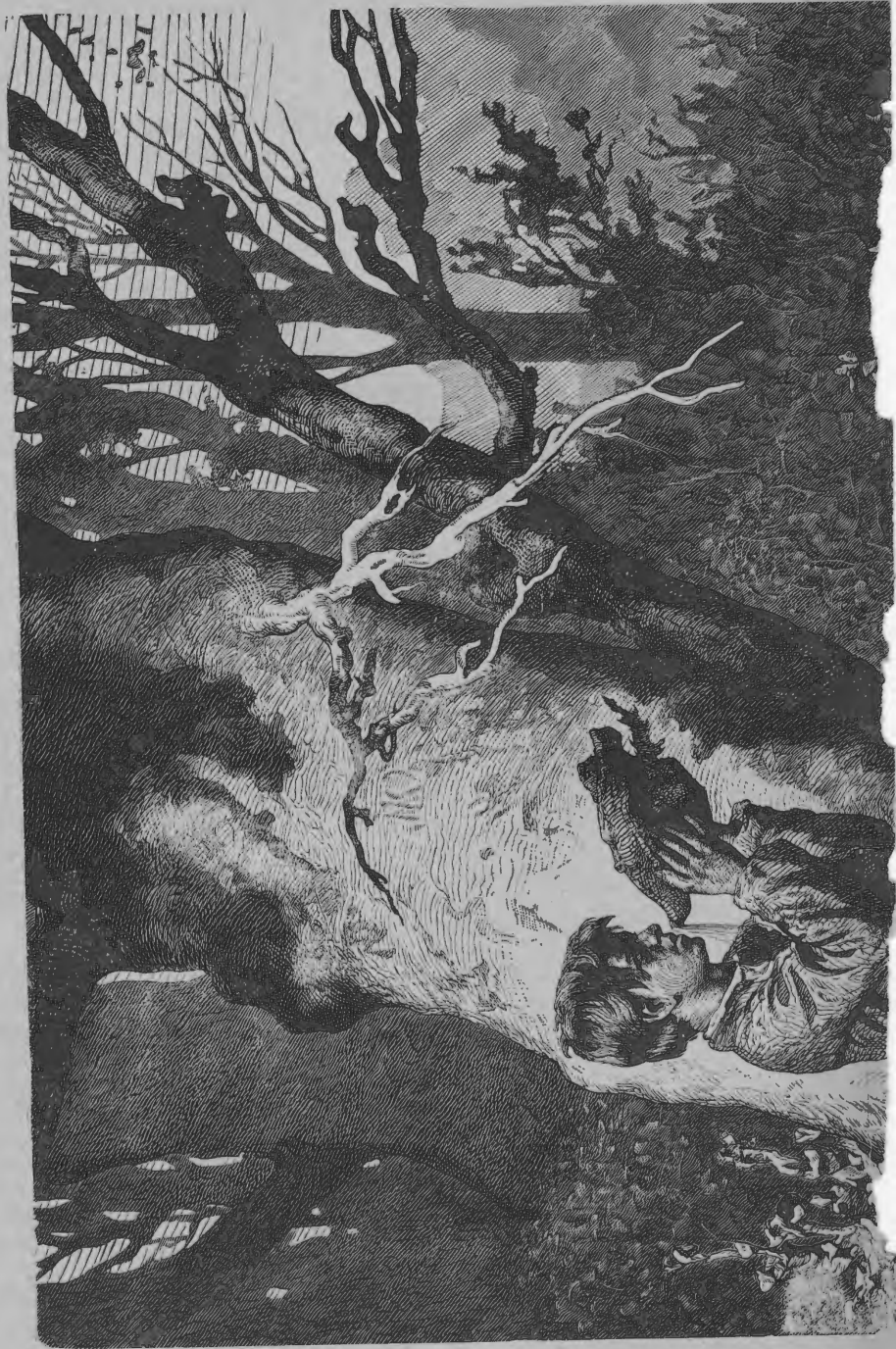
Dukkerne rullede nedover bakken, og plaff! i andedammen.

Først sad vi en stund aldeles stumme af forvilelse; men saa trøb Harald ned og lagde paa sprang bortover til gaarden; vi andre gif ned til dammen, dog kunde vi ingen dukke se, for vandet var for grumset. Efter en stunds forløb kom Harald springende med to store river, og begge gutterne begyndte da at rage i mudderet.

Jo se, der fik Trhgve fat i dem; men hul hvor de saa ud! Olgas dukke havde mistet næsen, og min hele hoved, forresten var de aldeles gjennemblødet af muddervand.

Da Trhgve fik se dette bedrøvelige syn af vore sør saa smukke dukker, kom han næsten paa graaden. Men med et fik han en ide, og han raabte glæde: "Jeg skal kjøbe en ny dukke til dig Olga for sparepengene mine." — "Og jeg en til dig 'Sifit' for mine", sagde Harald.

Dermed var jo alt godt igjen, og siden den dag var vi aldrig ubenner. Olga og jeg gab ofte kaninerne deres mad, men ertede dem aldrig; og til gjengjæld fik da vi bære med dem paa fiskeure, ja vi fik til og med hjælpe dem at sætte op trostesnarer, hvilket vi syntes var særdeles morsomt.

Der Hen Flukkes.

Fuglen vor.

Magot fortæller.

Naar jeg siger "fuglen vor", saa menes ikke dermed en fugl i bur; en saadan vilde ikke mor engang tillade os at have. Hun siger, det er synd at holde i fangenskab disse smaa væsener, som er skabte til at leve i Guds frie natur, og det er en pine at leve i bur for dem, som Gud har givet vinger til at flybe med. Derfor har vi heller aldrig eiet nogen hurtugl. Men alligevel var der engang en liden fugl, som blev kaldt "fuglen vor", og endstjont det nu er mange aar siden den levede, saa mindes vi den ofte.

Dens lille korte historie skal I nu saa høre.

"Mor, mor, der er falbt en fugl ned fra kassen!" raabte "Sifit", idet hun kom styrtende ind gennem døren.

Mor fulgte hende ud, og udenfor døren stod en gut og holdt en liden fugl mellem hænderne. Det var en liden "kjødmeis", som netop var saa stor, at den havde faaet fjær, vingerne var saa smaa, at den ikke kunde flybe. Den var falbt ned fra redet og havde begyndt at slafse omkring. Gutterne havde saa fanget den, forat ikke katten skulde faa tag i den.

Nu kom Thorolf med en stige og satte op til kassen, tog saa fuglen, gik op med den og puttede den ind i redet igjen. Men et pieblik efter kom den atter slafsende ned.

Thorolf har den atter op, men ikke før var han kommet ned af stigen, saa falbt fuglen atter ned. Endnu to gange prøvede Thorolf, men forgjæves; ikke før var gutten kommet ned, saa kom fuglen efter.

Nu tog mor og undersøgte den. Fjærerne var borte paa en liden flek i nakken, og det saa ud, som den var haffet, saa der var som et libet saar. Forresten var intet at se.

Den stjalb inde i haanden, og dens lille hjerte hoppede; men mor holdt den trygt og godt fast, hørte sig ned og aandede varmt paa den gennem fingrene, og om lidt blev den rolig, og det saa ud, som den befandt sig vel i mors hænder. Mor har den ind i stuen, og vi fandt frem en gammel cigarkasse, lagde bomuld i den, og satte fuglen ned i kassen.

Om lidt kom den slafsende ud og begyndte at hoppe om paa gulvet. Vi kastede ned brødsmuler til den, og den spiste, og det varede ikke længe, før den var saa tam, at den spiste af haanden. Senimod aften kom Thorolf hjem. Han tog den og bar den ud for at prøve, om den

vilde op i redet igjen. Han bar den i aaben ubstrakt haand rundt i gaarden; men fuglen hulede sig ned, for ligesom at holde sig fast i haanden. Den vilde ikke fra ham. Der var nu intet andet at gjøre, end at tage den med ind igjen.

Da Tulla skulde lægge sig om aftenen, var fuglen smuttet bort under et stab, mor fandt den gjemt inde i en krog under det. Hun hentede den frem og lagde den inde i halstkrogen paa Tulla. Den stak vel fornøjet hovedet under vingen, og baade Tulla og fuglen sovnebede sig.

Vi lagde den siden igjen i cigarkassen, da vi var ræd for, Tulla kunde gjøre den noget i søvne.

Om morgenen efter vaagnebede vi ved, at fuglen hoppede om i værelset og kvadrede lhyfig. Den var nu saa tam, at naar vi strakte haanden ud mod den, hoppede den op i denne og opover armen og satte sig paa skulderen vor. Dette syntes det, som om den likte svært godt, og den spiste brød af munden paa os, og var kjælen som en liden kat.

Papa paastod, at fuglen maatte være shg, for han havde aldrig seet noget saadant. Men da han ved midtdagen rakte med en kjødbid til den, og den satte sig og ihærdig sled i kjøbet, mens papa holdt det mellem fingrene, saa maatte han indrømme, at intet thbede paa, at den var shg.

Om aftenen gik atter Tulla og fuglen til ro sammen; fuglen med hovedet under vingen ved Tullas hals. Men morgenen efter, da mor stod op, havde hun nær traadt paa den, hun fandt den siddende foran Tullas seng og se op i denne. Hun tog den i haanden; men den kunde ligesom ikke staa paa benene. Saa lagde hun den i kassen dens og satte den i vinduet i solskinnet. Og der laa den siden stille hele dagen, til i midt-dagstiden, da den døde. Senimod midtdag blev øinene stive og glansløse, og i det samme den døde, kom der lidt gul væske ud af nebbet paa den.

Men vi hørn sørgebede meget over "fuglen vor". Vile "Sifit" græd næsten hele dagen, endda det var en 17de mai.

Vi grov en liden grav og redte et leie af friske blade og lagde den i, og vi ved endnu efter mange aars forløb, hvor fuglens grav er.

—————
Hvor høit end træet monne være, saa falder dog bladene til jorden.

Hermine Bernhoffs barnehistorier.

Lille Erik.

(Fortsættelse.)

Forresten blev de andre efterhaanden bante til at se Erik løbe omkring frist og rast, og ret som det var vilde de igjen, at han skulde tie stille ved bordet, naar de ældre syntes, de havde noget at sige.

Gutten kunde imidlertid ikke saa hurtig give slip paa sine forrettigheder, og alt det de thsede, snakkede han igjen et øieblik efter, helt til faderen en dag blev vred paa ham og tog saa skarpt i, at Erik meget ivrig fordybede sig i sin suppetallerken og ikke turde aabne munden igjen de første fem minutter.

Far havde imidlertid begyndt at fortælle noget, som de lo af allesammen, og en-to-tre var Erik midt inde i en historie, han ogsaa.

"Ja men du var jo ikke vond længer", svarede gutten halvt forstrækket, halvt krænket; for han tænkte nok, at bare far var bleven blid igjen, kunde han ikke have noget imod, at den lille gutten hans ogsaa fik snakke.

Da maatte de le allesammen, og saa slap jo Erik svært nemt fra det.

* * *

Hele vaaren udoer var den lille gutt kjæft og frist; heller ikke robede han sig op i noget større ubeh, naar undtages, at han gik sig bort en dag, da han paa egen haand vilde foretage en udflugt udenfor parkens grænser, og blev bragt hjem til sin trøstesløse familie af en snild konstabel. Men i juli maaned flyttede hele familien paa landet; og det første, Erik besørge, var at spise sig syg paa stikkelsbærkart.

Han blev saa daarlig, at moderen næsten ikke turde lade ham saa mad, og hun sendte straks brev til doktoren for at bede om medicin.

Hun sad inde hos Erik, just som svaret kom, og gutten bad hende læse det for ham.

Ja, det gjorde hun da. Doktoren skrev, at de maatte være forsigtige med, hvad de gav ham at spise; "i aften kan De lade ham tage ind et par opiumsdræber", stod der tilslut.

Men da begyndte Erik at græde, som om hans hjerte skulde briste.

"Skal jeg bare have to opiumsdræber til afrens!" udbrød han indigneret. "Kalder dere det for smørrebød og melk kanste? Jeg vilde meget heller være Dste Fyldbænder end en saadan en, som skal ligge her og sulte", forfikkede han og vendte sig fornærmet mod væggen.

Moderen kunde ikke lade være at le, mens hun forklarede ham, at han skulde saa lidt melk og kæringer ogsaa; og da Erik en stund efter nok saa fornøjet sad og spiste af sin egen pene tallerken med billeber paa, ønskede han nok ikke længer at hente med Dste Fyldbænder, som var en stakkars fattigmand, der gik omkring og tiggede.

Gutten følte altid stor interesse for ham, og en dag havde han listet sig til at kikke ned i den gamle kurb, som stod ude paa kjøkkentrappen; men da moderen læste faderen med ham om aftenen, spurgte han pludselig: "Hvorfor beder ikke Dste Fyldbænder om dagligt brød, saa han kunde saa det ferst og slippe at spise alle de tørre stalkerne? Jeg vilde ikke have sliq mad."

"Dste er taknemmelig for det, han faar, stakkars", svarede moderen. "Han kan ikke orke at tjene penge længer."

"Men hvorfor giver ikke Gud ham mad da?"

"Han vil, vi andre skal sørge for ham, vi, som ikke er syge og fattige, og du ser, Dste Fyldbænder behøver ikke at sulte."

"Da synes jeg rigtig, folk kunde lade ham saa noget godt", mente Erik. "Gud har vist ikke sagt, de skal give ham vond mad."

"Dste faar han noget, som er bedre ogsaa", sagde moderen. "Dg næste gang, han kommer, kan du jo passe paa at give ham ferst brød."

"Kan han saa mhosst ogsaa?"

Jo, det lobede moderen, og da Erik næste gang fik øie paa fattigmanden nede i bakken, løb han i fuld fart op mod huset og streg og raabte, at der kom Dste Fyldbænder; nu maatte de sætte frem ferst brød med mhosst paa til ham, saa gamlen blev rent forstrækket; han pleiede at rusle saa smaat og stilsærdig fra hus til hus, og alle menneker var snilde mod ham, syntes han; for han fik baade mad og kaffe og mangan stilling til tobak; men sliq opsthr pleiede de nu ikke at gjøre for hans fhyld; det var jo akkurat, som om der skulde kommet store gæster til huset.

Desværre kan jeg ikke fortælle, at Erik var snild gutt bestandig; — det manglede nok meget paa det. Ugagn kunde han gjøre, saa det forflog, baade hjemme og paa landstedet, og naar han fulgte med en af de voksne ned til jernbanestationen, da skulde han absolut stikke sin lille næse ind i hvert eneste skur og undersøge alt, hvad han fik øie paa, saa de maatte holde bagt over ham hele tiden; ellers kunde han gjerne forville sig ind mellem hjulene eller have det travelt paa skinnerne, naar toget kom.

(Sluttes.)

Tidt om Bergen.

Bergen er en gammel by med mange historiske minder. Siden den blev anlagt af Olav Kyrre i anden halvdel af det ellefte aarhundrede, hævdede den stadig mere og mere sin stilling som en af landets vigtigste byer, først og fremst da som handelsby. I middelalderen var handelen især i tysternes hænder, og Bergen var en af hanseaternes vigtigste steder i norden. Endnu kaldes den ældste del af byen „Tyskebryggen“ og saa mange af byens borgere har den dag idag tyske familienavne.

I Bergen var det, at Sverre døde paa sottefjengen den 9de mars 1202 efter sit urolige og usømmelige, men daadrige liv, og her var det at kardinal Wilhelm af Sabina kronede Haakon Haakonson den 29de juli 1247. Haakon den gamles tid var en storhedstid for Norge, og som et minde fra hine dage staar endnu i Bergen kong Haakons gildehal, der længe var forfalden og endog en tid brugtes som tornmagasin, men som nu er sat i ny stand og holdes i ære.

I en af Børnetidendes sidste julebøger vil I have læst om, at det var straks udenfor Bergen, at den uslykkelige falske Margrethe maatte lide døden paa baalet.

To af Norges mest navnkundige digtere er fødte i Bergen, nemlig Ludvig Holberg i 1684 og Welhaven i 1807, og

faa mange andre mænd, som fædreland og kirke altid vil mindes med taknemmelighed er enten komne fra Bergen eller har haft sit hjem i kortere eller længere tid der.

Bergen har haft flere gjæve biskoper. Vi vil fra den ældre tid nævne biskop Magne, som saa dristig vovede at sige Sigurd Jorsalafar sandheden, dengang denne vilde stille sig fra dronning Malmfrid og ægte en anden kvinde. Hans samvittighed tvang ham til at sige kongen sandheden, selv om hans dristighed skulde koste ham livet. Der fortælles om ham, at han var saa glad og fornøiet, da han gik hjem efter at have været hos kongen, at han smilende hilste hvert barn, han mødte. Da man spurgte ham, om han ikke frygtede kongens vrede, skal han have svaret: „Kongen gjør mig neppe noget; men om saa var, hvem kunde vel ønske sig en bedre død end at lade livet for den hellige kristendom. Jeg gjorde, hvad jeg burde, derfor er jeg glad.“

Paa reformationens tid var Geble Pedersen biskop i Bergen og virkede til stor velsignelse i sit stift, og end mere kjendt er fra begyndelsen af vort aarhundrede den bekjendte biskop Johan Nordahl Brun, den gjæve troens kæmpe i en vantro tid. Sid vi albrig maatte glemme, hvad han synger i en af sine salmer om vor Herre og Frelser:

„Trosten staa som klippen fast,
at hans død og blod skal gjælde.“

„Fortlaringens“ forfatter Erik Pontoppidan var ogsaa en tid biskop i Bergen, men var forresten en danske.

Da skal jeg endnu nævne nogle bergensere, saa lad det blive: eidsvoldsmændene Christie, for hvem der er reist en støtte i hans hjemby, musikeren Ole Bull, og tonebidgeren Edvard Grieg.

Opl. paa billedgaaden i nr. 39.

De britiske seire over boerne blev dyrt betalte.

Sitserbillede.

Svar er taaltyven?